

7. Péče o veřejné prostranství, přírodní prvky a zeleň v obci

- 7.1 Koncepční přístup, dlouhodobé plánování – existence koncepčních dokumentů rozvoje zeleně, např. v rámci Územního plánu nebo Programu rozvoje obce, postupná realizace rozsáhlejšího projektu, systematický postup ve výsadbě a obnově vegetačních prvků v obci. Spolupráce se specialisty a příprava projektové dokumentace v oblasti zeleně.

Město Boží Dar vynakládá z rozpočtu nemalé finanční prostředky na údržbu a obnovu zeleně a dřevin na veřejných prostranstvích v obci a mimo tato prostranství i na obnovu alejí podél stávajících a nově realizovaných cest a stezek. V době realizace rekonstrukcí místních komunikací došlo k obměně dřevin na náměstí výsadbou stromů a keřů. Ačkoli město nevede inventarizaci zeleně a nemá k dispozici dendrologický průzkum, je věnována pozornost stavu dřevin na veřejných prostranstvích. Běžně jsou po posouzení fyziologické a biomechanické vitality dřevin prováděny prořezávky vzrostlé zeleně k jejímu zmlazení, jsou prováděny prohlídky a realizována opatření, kdy u starých stromů se při prořezávkách odhalí skryté dutiny v kmenech či hniloby, ohrožující bezpečnost. Ke kácení dřevin je přístupováno v případě, kdy zdravotní stav stromů ohrožuje zdraví a majetek. Do oblasti péče o veřejné prostranství spadá i instalace městského mobiliáře se zelení, který je v obci vždy po zimním období instalován v zóně na místních komunikacích a na stožárech veřejného osvětlení.

Koncepční přístup vychází z vize, že zeleň a lesy mají tvořit přírodní prostor a rekreační zázemí města. Lesy jsou nedílnou součástí životního prostředí, ve kterém mají v maximální možné míře působit přírodní procesy, tyto jsou hospodářsky usměrňovány tak, aby lesy byly stabilní, druhově i prostorově rozmanité, turisticky atraktivní, připravené na různé scénáře klimatické změny a navíc poskytovaly stabilní a trvalý výnos. Tyto vize jsou zachyceny v níže uvedených koncepčních dokumentech.

Lesní hospodářský plán Městské lesy Boží Dar 1992

Strategie hospodaření v obecních lesích 1995

Inventarizace a pasportizace zeleně obce Boží Dar 1999

Lesní hospodářský plán Městské lesy Boží Dar 2002

Projekt obnova alejí podél přístupových cest do lesů města Boží Dar 2007

Lesní hospodářský plán Městské lesy Boží Dar 2012

- 7.2 Nové úpravy veřejných prostranství – realizované výsadby zeleně v obci i v okolí, obnova stávajících i výsadba nových – zeleň veřejných prostranství (návsi, ulice), vyhrazená zeleň (sportoviště, hřbitovy, školky apod.) aleje, historická zeleň atd. Sledována kvalita provedených prací, výběr vhodného sortimentu rostlin, kompozice, funkčnost, celkový ráz nových výsadeb v souladu s daným venkovským prostředím.

Nové úpravy zeleně v obci se provádí jednak jako samostatné projekty vycházející z koncepčního dokumentu, například obnovy alejí podél cest Na Vraky v roce 2008, Janouškova v roce 2009 a Špičácká v roce 2010, nebo jako součásti větších investičních projektů, jako je obnova náměstí v roce 2009. Dále je k obnově zeleně využíván institut náhradních výsadeb, při povolování kácení mimolesní zeleně, takto byly realizovány například aleje za hotelem Praha, alej nad Myslivnami a alej podél první etapy Cínové stezky. Dřeviny nových výsadeb jsou navrhovány s ohledem na stanovištní a klimatické podmínky, kvalita prací i rostlinného materiálu je kontrolována v průběhu prací i při jejich závěrečné přejímce.

- 7.3 Udržování přírodních a přírodě blízkých prvků – vodních toků, břehových porostů, rybníků a nádrží, přírodních útvarů, naučných stezek, apod.

Do správního území města spadá část NPR Božídarské rašeliniště, které je mimo zimní sezónu návštěvníky Krušných hor vyhledávaným a hojně navštěvovaným cílovým místem. Pochozí konstrukce naučné stezky, která je vedena tímto přírodním útvarem, byla původně zhotovena ze smrkové kulatiny, tedy nevhodného materiálu do tohoto prostředí a postupem času se stala téměř neschůdnou a byla přístupná pouze na vlastní nebezpečí. Obec proto přistoupila k rekonstrukci naučné stezky, která byla dokončena v r. 2011, konstrukce z dubového dřeva je osazena na dubových pilotech a byla realizována v parametrech umožňujících pohyb vozíčkářů.

Před zpracováním Komplexních pozemkových úprav Boží Dar město realizovalo obnovu celkem tří vodních nádrží a v intravilánu obce pak výstavbu jedné vodní nádrže, která je v zimním období využívána

jako rezervoár vod pro zasněžování. Po vypracování a schválení dokumentu KPÚ byly zrealizovány dvě vodní nádrže, k realizaci jsou připraveny dokumentace a je vydáno VH povolení na obnovu dvou malých vodních nádrží.

Městský les je obhospodařován přírodě blízkým způsobem, což znamená bez holin, s přirozenou dřevinnou skladbou a maximálním využitím přirozených procesů v lese. Z mimolesních aktivit je možno zmínit revitalizaci rašeliniště Vraký, která probíhala v letech 2005 – 2009 ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny.

- 7.4 Péče o veřejná prostranství a o zeleň – udržování, čistota a pořádek na veřejných prostranstvích v obci a navazujících soukromých pozemcích, udržování hřbitovů, drobných sakrálních objektů, památníků, výtvarných děl, drobné architektury.

Všechny tyto potřebné aktivity v plné šíři zabezpečuje město ve spolupráci se svou společností Služby Boží Dar s.r.o., o čemž se lze přesvědčit přímo v terénu.

Péče o prvky zeleně - trávníky v obci i v nejbližším okolí (humna), květinová výzdoba veřejných prostranství i soukromých domů a pozemků, péče o dřeviny včetně arboristických zásahů (kvalita a vhodnost zásahů).

Shodně jako v předešlém odstavci zabezpečuje tyto všechny potřebné aktivity v plné šíři město ve spolupráci se svou společností Služby Boží Dar s.r.o., o čemž se lze též přesvědčit přímo v terénu.

- 7.5 Ekologická výchova a vzdělávání – zájem obce o vytvoření a kultivaci vztahu a odpovědného přístupu občanů, zejména dětí, k místu a ke krajině na principech udržitelného rozvoje; zapojení dětí do ekologických aktivit případně péče o zeleň a celkový obraz obce od nejmenších dětí v MŠ až po mládež; zapojení občanů do rozhodovacího, plánovacího a realizačního procesu ve vztahu k obci a ke krajině.

Ekologická výchova a vzdělávání pro širokou veřejnost je realizována prostřednictvím naučné stezky Božídarské rašeliniště, zde jsou podél trasy umístěny tabule na jednotlivých zastávkách a v Infocentru je k dispozici podrobnější brožura k této stezce. Naučná stezka Blatenský příkop provede návštěvníky podél vodního příkopu až do Horní Blatné, informace je možno získat v průvodci a na tabulích na jejím začátku. V místě setkání těchto dvou stezek je rovněž možno si na informačních tabulích přečíst informace o městských lesích a shlédnout schémata vývoje lesů při různých způsobech obhospodařování.

Spíše pro odbornou veřejnost pořádá město individuální exkurze v městských lesích s hlavním zaměřením na téma přírodě blízkého obhospodařování lesa. Neformální ráz má každoroční akce Řezání stromků jak za starých časů.